

Rezolucja nr 49/XLVIII/26
Rady Miasta Krakowa

z dnia 22 kwietnia 2026 r.

**w sprawie: opracowania nowej ustawy w miejsce ustawy z dnia 23 lipca 2003 r.
o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.**

Rada Miasta Krakowa, kierując się troską o zachowanie dziedzictwa kulturowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz mając na uwadze szczególną odpowiedzialność Krakowa - miasta wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, zwraca się do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z następującą rezolucją:

Rada Miasta Krakowa podkreśla konieczność pilnego opracowania nowej, kompleksowej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która zastąpi obowiązującą ustawę z dnia 23 lipca 2003 r., wielokrotnie nowelizowaną, co - jak wskazuje środowisko konserwatorskie - prowadzi do osłabienia spójności systemu ochrony dziedzictwa.

Rada Miasta Krakowa zwraca się do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o:

- podjęcie prac legislacyjnych nad nową ustawą,
- włączenie samorządów, środowisk eksperckich i organizacji pozarządowych w proces jej tworzenia,
- uwzględnienie w projektowanych przepisach rekomendacji środowisk konserwatorskich, w tym wniosków formułowanych przez zespół ekspertów pracujących nad założeniami nowej ustawy,
- uporządkowanie form ochrony zabytków w kierunku ich skuteczności, a także proaktywnego działania systemu, które sprzyja jasnym decyzjom konserwatorskim, a nie tylko reaktywnemu i blokującemu podejściu wobec rozwiązań proponowanych przez stronę inwestorską,
- dyskusję o przyszłej funkcji gminnej ewidencji zabytków,
- stworzenie efektywnych kryteriów i narzędzi zarządzania zabytkami ze szczególnym uwzględnieniem Światowego Dziedzictwa UNESCO i Pomników Historii,
- wzmocnienie ochrony dziedzictwa w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w pełnym rozeznaniu, że o odpowiednim wyeksponowaniu wartości artystycznych i estetycznych zabytku decydują zawsze elementy jego otoczenia wykraczające znacznie poza granice zabudowanej nieruchomości czy ramy standardowych wpisów do rejestru zabytków,
- odpowiednie rozbudowanie i wyszkolenie zasobów kadrowych służb konserwatorskich kładące nacisk na ich odpowiednie wyposażenia w narzędzie informatyczne oraz asystę prawną, by mogły skutecznie pełnić funkcje kontrolne i planistyczne, które powierza im ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ale także by w większym stopniu budziły zaufanie dysponentów zabytków poprzez funkcje doradczą i konsultacyjną,
- głębokie przemyślenie rozwiązań prawnych przeznaczonych dla układów urbanistycznych, by mogły skutecznie służyć zachowaniu tkanki historycznej oraz ochronie estetyki miasta w takich przestrzeniach jak centrum Krakowa czy Nowej Huty z odpowiednią dozą standaryzacji, ale i elastyczności względem wartości chronionych w konkretnych przypadkach,
- rozpoznanie wartości ochrony wyposażenia zabytków, zwłaszcza elementów budowlanych - doświadczających w dobie wysokiej presji inwestycyjnej szeregu zagrożeń - w celu ich ochrony i ponownemu wykorzystaniu wedle inspirujących wzorców m.in. archiwum detalu architektonicznego czy Bauteile Lager w Zurychu, nie tylko w duchu ochrony zabytków, ale także gospodarki obiegu zamkniętego w celu ponownego wykorzystanie cennych historycznie materiałów zamiast ich utylizacji,

- przemyslenie i zaproponowanie ramowych rozwiązań dla koordynacji działań różnych agend państwowych na terenie dużych organizmów miejskich jak Kraków - brak podobnych działań kosztował miasto w ostatnich latach utratę unikalnego wiaduktu kolejowego nad ul. Grzegórzecką, a także drastyczną zmianę funkcji szeregu niezwykle cennych budynków użyteczności publicznej, jak na przykład Poczta Główna przy ul. Westerplatte czy Bank PKO BP przy ul. Wielopole.

Wiceprzewodnicząca Rady
Miasta Krakowa

Iwona Chamielec